

Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

юридичне відділення

назва / відділення

Циклова комісія

журналістики

повна назва циклової комісії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної, наукової
роботи та м/н співробітництва
Ірина ГЕЛЕЦЬКА
« 30 » « 08 » 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ

назва навчальної дисципліни

НАЙМЕНУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ	ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ, СПЕЦІАЛЬНІСТЬ, ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ	ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 6	Галузь знань – 06 Журналістика	Вибіркова Мова викладання: українська	
Загальна кількість годин – 180 год.	Спеціальність – 061 Журналістика		
Кількість змістових модулів – 2	Освітня програма – Видавнича справа та медіа комунікації	Рік підготовки (семестр):	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	3/1-й (5/1-й)	3/1-й (5/1-й)
		Лекції:	
		34	12
		Практичні, семінарські:	
		30	4
		Самостійна робота:	
116	164		
Вид підсумкового контролю: залік			

Розробник:

Подаряща Оксана Іванівна, викладач циклової комісії журналістики, кандидат наук із соціальних комунікацій, (opodariashcha@loe.lviv.ua).

РЕКОМЕНДОВАНО:

Цикловою комісією
журналістики
Протокол №1 від 30.08.2022 р.

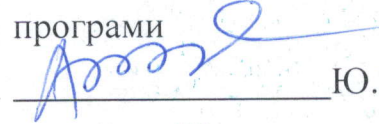
Голова ЦК

Г. Б. Вишневська

ПОГОДЖЕНО:

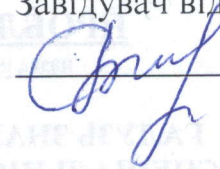
Гарант освітньо-професійної
програми

Ю.Е. Фінклер

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділення

М. Д. Денисовський

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ДИСЦИПЛІНИ		ОСВІТНІЙ РІВЕНЬ	ПОКАЗНИКІВ
кількість годин навчання	кількість годин навчання	кількість годин навчання	кількість годин навчання
Вибіркова	Вибіркова	Вибіркова	Вибіркова
Рік підготовки (семестр)	Рік підготовки (семестр)	Рік підготовки (семестр)	Рік підготовки (семестр)
31-в (2-в)	31-в (2-в)	31-в (2-в)	31-в (2-в)
Лекції	Лекції	Лекції	Лекції
12	12	12	12
Практичні, семінари	Практичні, семінари	Практичні, семінари	Практичні, семінари
4	4	4	4
Самостійна робота	Самостійна робота	Самостійна робота	Самостійна робота
164	164	164	164
Відвідування контролю	Відвідування контролю	Відвідування контролю	Відвідування контролю
164	164	164	164

ВСТУП

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти оволодіють комплексом знань, умінь і навичок, необхідних для успішної фахової діяльності при висвітленні найважливіших проблем сучасності, навчатися встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у виникненні, розвитку й перебігові певних подій, процесів та явищ в царині політичного та соціального життя країни. Завдання навчальної дисципліни – познайомити студентів із теоретичними і практичними основами соціальної журналістики, усвідомлення ними ключових понять і процесів у цій комунікативній сфері, закріплення теоретичних знань із основ журналістської діяльності, вироблення практичних навичок аналізу чужих журналістських продуктів і створення власних медіа матеріалів. Курс складається з двох модулів – «Соціальна проблематика ЗМІ» та «Політична проблематика ЗМІ». Перший сприяє формуванню у студентів уявлення про суть поняття «соціальна журналістика», його складові, зосереджує увагу на специфіці висвітлення у медіа актуальних соціальних проблем сьогодення. Другий модуль передбачає ознайомлення студентів із основами політичної системи суспільства, місце та роллю ЗМІ в ній, залежністю медіа від політичної ситуації в сучасному суспільстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- проблематичне поле засобів масової інформації;
- концептуальні засади функціонування засобів масової інформації як частини інформаційно-аналітичного маркетингу;
- економічну проблематику засобів масової інформації;
- форми, види і засоби соціальної та екологічної проблематики в засобах масової інформації;
- особливості контенту засобів масової інформації у сфері здоров'я;
- особливості соціальних проблем в засобах масової інформації;

вміти:

- розрізняти політичну, соціальну, екологічну та іншу інформаційно-аналітичну практику засобів масової інформації;
- визначати інформаційні та аналітичні складники проблематики засобів масової інформації;
- з'ясовувати теми (під-проблеми) засобів масової інформації;
- аналізувати інформаційні та аналітичні тексти засобів масової інформації різного проблемно-тематичного характеру;
- самостійно готувати інформаційні повідомлення та аналітичну проблематику.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК08. Здатність розуміти стан та перспективи розвитку видавничої справи та медіакомунікацій з врахуванням особливостей регіону.

Після вивчення дисципліни студенти повинні показати такі **результати навчання (РН):**

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР05 Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР09 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР20. Аналізувати та визначати вимоги та потреби розвитку видавничої справи та медіаринку з врахуванням особливостей регіону.

Матриця компетентностей та програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Проблематика ЗМІ» відповідно до освітньо-професійної програми «Видавнича справа та медіакомунікації»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	ПР01	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПР02	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ЗК 05	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПР05	Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
ЗК 09	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,	ПР09	Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

	усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК02	Здатність формувати інформаційний контент.	ПР14	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації
СК08	Здатність розуміти стан та перспективи розвитку видавничої справи та медіакомунікацій з врахуванням особливостей регіону	ПР20	Аналізувати та визначати вимоги та потреби розвитку видавничої справи та медіаринку з врахуванням особливостей регіону.

**Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною
«Проблематика ЗМІ»**

Компетентності		Результати навчання			
		Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.		ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.		
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.		ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.		
ЗК 05	Навички			ПР 05.	

	використання інформаційних і комунікаційних технологій.			Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.	
ЗК 09	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.				ПР 09 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)					
СК02.	Здатність формувати інформаційний контент.	ПР 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації			
СК08.	Здатність розуміти стан та перспективи розвитку видавничої справи та медіакомунікацій з врахуванням особливостей регіону				ПР 20. Аналізувати та визначати вимоги та потреби розвитку видавничої справи та медіаринку з врахуванням особливостей регіону.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	всього го	у тому числі			всього	у тому числі		
		л	с	с. р.		л	с	с. р.
Змістовий модуль СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ								
Тема 1. Типологічні особливості й функції соціальної журналістики. Поняття соціальної проблеми й соціальної проблематики в ЗМІ.	23	6	4	13	27	2	2	25
Тема 2. Актуальні соціальні проблеми та особливості їх висвітлення в ЗМІ.	26	6	6	14	27	2		25
Тема 3. Соціальна реклама як ефективний освітній захід в рамках висвітлення соціальної проблематики в мас-медіа.	24	6	4	14	28	2		24
Всього за I змістовий модуль	73	18	14	41	82	6	2	74
Змістовий модуль II ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ								
Тема 4. Політична система суспільства, місце та роль ЗМІ у ній	25	4	6	15	22	2	2	20
Тема 5. Громадська думка і політика	25	6	4	15	24	2		20
Тема 6. ЗМІ і держава	27	6	6	15	22	2		20
ІНДЗ. Виконання проекту	30			30	30			
Всього за II змістовий модуль	107	16	16	75	98	6	2	90
Всього	180	34	30	116	180	12	4	164

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Проблематика ЗМІ» за темами

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ

Тема 1. Типологічні особливості й функції соціальної журналістики. Поняття соціальної проблеми й соціальної проблематики в ЗМІ. Поняття та класифікація проблем. Сутність поняття «проблема». Класифікація проблем за системними рівнями, за можливістю прогнозу, за складністю. Поняття про глобальні проблеми людства. Роль засобів масової інформації у висвітленні проблем. Специфіка використання проблематики в інформаційних та аналітичних цілях. Суть соціальних проблем у журналістиці.

Тема 2. Актуальні соціальні проблеми та особливості їх висвітлення в ЗМІ. Поняття соціальної проблеми. Види актуальних соціальних проблем. Теми, які висвітлюються у рамках соціальної журналістики. Спеціальна термінологія у соціальній сфері, що висвітлюється ЗМІ. Дитяча проблематика як важливий чинник соціальної проблематики. Основні положення Конвенції ООН про права дитини як теми для журналістських матеріалів. Ключові положення конвенції. Сюжети для матеріалів. Діти в медіа: як висвітлювати й дотримуватися правил поведінки з дітьми та готувати матеріали. Етичні та законодавчі принципи роботи з дітьми для журналістів. Проблеми, які виникають при взаємодії дітей із медіа

Тема 3. Соціальна реклама як ефективний освітній захід в рамках висвітлення соціальної проблематики в мас-медіа. Поняття, сутність, завдання, види і засоби соціальної реклами. Рекламна агенція. Рекламна кампанія. Етапи ефективності рекламних комунікацій. Рекламні стратегії. . Медіа як рекламоносії. Явище зносу (старіння) реклами. Ціннісний зміст соціальної реклами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ПОЛІТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА ЗМІ

Тема 4. Політична система суспільства, місце та роль ЗМІ у ній. Структура політичної системи. Функції політичної системи. Типологія політичних систем. Держава в політичній системі суспільства. Роль і місце засобів масової інформації та технологій політичного маніпулювання громадською думкою. Специфіка функціонування ЗМІ в українському перехідному суспільстві. Форми і методи впливу ЗМІ на політичні рішення

Тема 5. Громадська думка і політика. Поняття громадськості. Типологія груп громадськості. Вивчення цільових груп громадськості. Сутність громадської думки. Установка та громадська думка. Дослідження громадської думки. Комунікація і

вплив на громадську думку. Вплив на громадськість. ЗМІ як засіб формування громадської думки. ЗМІ та політика. Політичний вплив ЗМІ. Роль ЗМІ в політиці.

Тема 6. ЗМІ і держава. Державне та суспільне телерадіомовлення. Вплив держави на інформаційну діяльність засобів масової інформації. Свобода слова та державні ЗМІ. Суспільне мовлення в Україні. Ретрансляція. Мовна політика. Музичні твори на радіо. Кабельне телебачення.

ІНДЗ. Виконання проекту.

Кожному студенту пропонується вибрати сектор проблем ЗМІ і виконати два завдання:

- а) проаналізувати готовий матеріал ЗМІ на обрану тему;
- б) підготувати власний матеріал для ЗМІ аналітичного характеру на цю тему.

Тематика практичних, семінарських занять та самостійної роботи студентів визначені у тематичному плані дисципліни. Питання та завдання практичної та самостійної роботи студентів деталізовані у відповідних методичних вказівках.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах - спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- вправи (практичний метод). Практичні роботи, твори, реферати учнів. Не несе нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.
- презентація - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень тощо; Результати поточного контролю за семестр визначаються як середня з усіх поточних оцінок за 100-бальною шкалою, відображених у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Оцінки з модульного контролю за 100-бальною шкалою відображаються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи і включаються як окремий заліковий модуль до залікового кредиту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно і звичайно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням.

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу курсу, його систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи. ІНДЗ це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, а оцінка включається до залікового кредиту як окремий заліковий модуль.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, а оцінка включається до залікового кредиту як окремий модуль.

У процесі відповіді виявляються наступні рівні знань: високий, добрий, посередній, недостатній.

Високий рівень знань: оцінка в межах від 90 до 100 балів. Ставиться за повні і правильні відповіді студента на усі запитання. При цьому необхідно, щоб студент умів логічно мислити, вільно використовувати набуті теоретичні знання при аналізі проблем журналістської науки, застосовувати знання з суміжних галузей журналістики, орієнтуватися в системі видавничої справи та медіакомунікацій.

Добрий рівень знань оцінюється у межах 75 – 89 балів. Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей та похибок у логіці викладу теоретичного матеріалу. Він володіє базовими термінами, поняттями та категоріями з вказаної теми, але самостійно нездатний аналізувати інформацію, застосовувати її в конкретній ситуації

Посередній рівень знань оцінюється в межах 60 – 74 балів. Студент в основному знає матеріал теми, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань, відповідаючи на запитання практичного характеру,

виявляє неточності у знаннях, не вмiє оцiнювати факти та явища, пов'язувати їх iз майбутнiм фахом.

Недостатнiй рiвень знань оцiнюється в межах до 60 балiв. Студент не опанував змiст теми, вкрай слабо знає рекомендовану лiтературу, не володiє базовими поняттями, термiнами, категорiями. Вiдсутнє логiчне та наукове мислення, практичними навичками не володiє.

ШКАЛА ОЦIНЮВАННЯ:

За шкалою коледжу	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	вiдмiнно	A (вiдмiнно)
85–89	добре	B (добре)
84-75		C (добре)
67–74	задовiльно	D (задовiльно)
60-66		E (задовiльно)
35 – 59	незадовiльно	FX (незадовiльно з можливістю повторного складання)
0 – 34		F (незадовiльно з обов'язковим повторним курсом)

Пiдсумкова оцiнка за 100-бальною шкалою розраховується як середня у вiдповiдностi з ваговими коефiцiєнтами, величина яких залежить вiд значення кожного з контрольних заходiв, що проводяться пiд час вивчення навчальної дисциплiни.

ТАБЛИЦЯ
розподiлу балiв за пiдсумковими контрольними заходами
та вiдповiдними ваговими коефiцiєнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (пiдс. мод. контроль)	Модуль 3 (ИДЗ)	Пiдсумкова оцiнка
Вагові коефiцiєнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцiнки в балах	80	85	90	82

Приклад розрахунку пiдсумкової оцiнки в балах:

$$O = 80 * 0,7 + 85 * 0,2 + 90 * 0,1 = 82$$

4. ОРГАНIЗАЦIЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛIНИ

Для якiсного засвоєння курсу необхідна систематична та усвiдомлена робота студентiв в усiх видах навчальної дiяльностi: лекцiї, семiнарські та практичні

заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, особистісно-орієнтовані, пояснювально-ілюстративні, продуктивно-практичні методи навчання, спрямовані на організацію якісної освіти студента.

Під час занять використовуються активні методи навчання: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, кейси, розв'язок практичних завдань.

Крім того, така робота повинна бути індивідуалізованою з врахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо.

Самостійна робота, зокрема, включає: вивчення теоретичних аспектів, насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед поточним контролем тощо.

СКЛАД МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується усіма необхідними навчально-методичними засобами задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: робочою програмою навчальної дисципліни; силабусом; підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями, практикумами, матеріалами тестового контролю з дисципліни, засобами поточного контролю (завдання для підсумкових модульних робіт), завдання для виконання самостійної роботи та індивідуальних навчально-дослідних завдань

Навчально-методичне забезпечення розміщено в електронному форматі в навчально-інформаційному середовищі коледжу на базі Moodle з відкритим доступом для студентів.

Інструменти, обладнання та комп'ютерне забезпечення

Електронні енциклопедії, довідники, мультимедійні засоби у вільному доступі в Інтернет, комп'ютерні презентації за темами курсу.

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навчальний посібник. К. : Академія української преси, Цент вільної преси, 2004. 262 с.

2. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

3. Гендер для медій : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / за ред. Марії Маєрчик, Ольги Плахотнік, Галини Ярманової. К. : Критика, 2013. 220 с.

4. Голуб О. П. Медіакомпас : путівник професійного журналіста. практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ "Софія-А", 2016. 184 с.

5. Громадська журналістика та відповідальні соціальні медіа : посібник для активістів НГО, суспільних журналістів / [Микола Орлов, Володимир Торбіч, Олександр Поліщук, Андрій Сільченко, Анастасія Ушинська], Рівне : Овід, 2012. 68 с.

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004–

7. Конструктивна журналістика. URL: <http://construct.uacrisis.org/>

8. Лаврик О. В. Соціальна проблематика газетних виступів : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 72 с.

9. Медіа та права дитини : посібник для журналістів. К. : МГО «Інтеньюз-Україна», 2009. 66 с.. URL: <https://bit.ly/2RvVACM>

10. Медіакомунікації та соціальні проблеми : збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / упор., ред. К. С. Шендеровського ; Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. К., 2012. 288 с.

Допоміжні:

11. Права дитини : посібник для журналістів / упор. Зоринна О'Доннелл. К.: Компас. 117 с.

12. Права людини та мас-медіа в Україні : збірник конспектів лекцій / за ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2018.

13. Шендеровський К.С. Інституціоналізація комунікацій у сфері вирішення соціальних проблем : дис. ... канд. наук із соц. ком. : 27.00.01 “Теорія та історія соціальних комунікацій” / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2013. 245 с.

14. Ukrainian Helsinki Human Rights Union. URL: <http://old.helsinki.org.ua/index.php>

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Харківська державна наукова бібліотека	http://korolenko.kharkov.com/
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua/
Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола	http://moodle.gi.edu.ua/